

Med en Spejderpatrulje over Bjerrelide

En Horsensianer skildrer her sine Oplevelser paa en Spejderpatrulje gennem det skønne Bjerre Herred.

VOR PATRULJE startede en Lørdag Aften, og det første Maal var en lille Hytte i Urlev Bakker ved Braaskovgaard. Passende centralt beliggende paa Ruten benyttedes denne Hytte som Overnatningssted Lørdag Nat og som Udgangspunkt for den egentlige Tur Søndag. Turen strakte *sig* fra Urlev over Stenderup, Bjerrelide-Rygen og i en Bue over Glud og Asnæs, gennem Klakring til Barrit, hvor der sluttedes af, inden Hjemturen tiltraadtes.

I det følgende skal der forklares lidt om, hvordan en Spejderpatrulje opbygger og gennemfører saadan en Tur, og hvad der er dens Hensigt.

For at undgaa Slæbet med Teltmateriel gennem det bakkede Terræn, benyttedes der i dette Tilfælde Hytte,

i Modsætning til, hvad der ellers er Spejdermaner, at sove i Telt og tilberede sin Mad over aabent Baal. Hver Mand medbragte Tørkost til *sig* selv; dog tilberedtes der Morgenmaaltid i Hytten, inden der startedes Søndag Morgen,

Patruljen bestod af en halv Snes Mand, fortrinsvis ældre, stærke Spejdere, der var sikre paa at kunne gennemføre den ret lange og krævende Køretur.

Turen havde til Hensigt at give Deltagerne et Indtryk af Bjerre Herred, navnlig det interessante og spændende Strøg over Bjerrelide Højderyggen. Undervejs var der indlagt smaa Op-gaver, især Korttegnings- og lagtgangelsesopgaver, der havde til Formaal at *gøre* opmærksom paa Ejendommeligheder i Egnen og faa Spejderne til at arbejde selv.

I en Spejderpatrulje tilstræbes det at lægge nogen Sport I Vandringen

ved at tilrettelægge den saaledes, at den for hver enkelt Deltager betyder et personligt Arbejde med forskelligartet Stof saasom Orienteringsopgaver, Kort- og Skitsetegning, **Terræn**beskrivelser, Undersøgelser i Marken af Egnens Natur og Historie og af Egnens Karakter overhovedet. Det er meget almindeligt at forlange aflagt en Beretning af de konkurrerende Grupper ved Afslutningen. — Desuden tilsigtes det at optræne en vis Haardførhed og Modstandskraft ved at færdes i besværligt Terræn, paa daarlige Veje og i al Slags Vejr. Patruljen skal møde Vanskeligheder paa sin Fremtrængen for at opøve Sportsaand og praktisk Sans. Denne Form for Vandring, hvad enten den foregaar pr. Cykle eller til Fods, er en Sport, der sammenfatter fysisk Træning og praktisk Kunnen med Oplevelse og Indsamling **al** Viden og Erfaringer.

Heri adskiller den vandrende Spejderpatrulje *sig* fra almindelige Vandrerere og Turister. Desuden er det værd at *lægge* Mærke til, at meget af det, danske Spejderpatruljer har været fortrolig med i henved 30 Aar, nu er ved at blive moderne mellem andre Mennesker.

Lørdag Aften paa **saadanne Ture er**

paa sin Vis en Hvile- og Hyggeaften.

Patruljen starter i to Hold, for at et tidligt Hold kan komme af Sted uafhængigt af Forretningsfolkene, der først kan starte senere, og har saaledes taget Slæbet med Materiel og Klargøring af Lejren, naar sidste Hold indtræffer. Naar de forskellige Smaa-arbejder er bragt i Orden, lader man Ro falde paa *sig og* slutter sig sammen omkring Lejrbaal eller Pejls og leger Pionerer i Ødemarken. Hvad der fra Tid til anden er givet til bedste af Viser og Fortællinger ved saadanne Lejligheder er ikke Smaating. Det er selve Eventyret, der opleves her, som fordunkler, hvad der læses i Bøger og ses i Biografer. — Hen paa Natten kommer Kammeraterne skumplende hen over Marken paa deres Cykler, og der bliver Uro i Lejren. Man mødes Vildmarken. Lejren og Kammeratskabet aabner *sig* for dem, der dukker frem af Mørket.

Søndag Morgen var Vejret koldt og klamt, og der laa en tæt Taage af Støvregn over Landet. Udsynet fra Bakkerne omkring Hytten var hæmmet af Dis og Graavejr, og af og til fortættede Støvregnen *sig* til rigtig Bløderegn. De, der ikke havde svært, tæt Fodtøj, fik allerede straks om Morgenens Fødderne gennemblødt i det høje Græs og Lyng.

Det er svært at starte i den Slags Vejr, men naar først Patruljen har Startbesværet bag sig, føler hver Mand *sig* stærk og sikker, siddende i Regnslag paa sin Cykle. Nu kan der komme, hvad der vil. I Løbet af Dagen blæste det op, og Regnen lagde sig. Vejret blev tørt og klart, men til Gengæld gav det stiv, vedholdende Modvind paa en stor Del af Turen.

Naar man fra Stenderup nærmer sig Bjerre, ser man, hvorledes hele Egnen domineres af Bjerrelide Højdedrage t, der pludselig skyder sig i Vejret som en bred Pukkel og vokser højere og højere, efterhaanden som man nærmer sig. Bjerre Herred, der nærmere bestemt er Halvøen mellem Horsens og Vejle Fjorde, betragtes som en af de fedeste Egne i Landet.

Fra Landevejen ved Bjerre stiger der en stejl Vej lige op over Bakkerne. Ad den arbejdede Patruljen *sig* op til P u r h ø j, som er en gammel Gravhøj, der med sin Bevoksning af Træer danner en karakteristisk Profil paa Højderyggen, kendelig meget langt borte. Purhøj er Egnens højeste Punkt (121 m over Havet). Ejer Bavnehøj 157 m over Havet). Herfra kan man **overskue næsten** hele Herredet med **Horsens** Fjord mod Nord, Vejle Fjord mod Syd, Kattegat med Fyn og Æbelø mod Øst, og se milevidt ind i Jylland mod Vest over Hatting Herred. Set fra **Søen træder** Højderne her tydeligt frem i Landskabet og tjente tidligere de søfarende som Orienteringsmærker.

Omtrent lige nedenfor os ligger

Dallerup S ø. Sagnet fortæller, at en Herregaard engang laa paa. Stedet, hvor nu Søen er. Men en ugudelig Herremand nedkaldte Guds Vrede over Sig *og* Gaarden ved under et Gilde at tilkalde Præsten til en Gris, Herremanden og hans Gæster havde anbragt i en Seng under Foregivende af, at det var en gammel Kone, der skulde have den sidste Olie. Straffen blev, at Gaarden sank i Jorden, og Dallerup Sø dannedes. Ved Søsænkningen fornylig stødte man paa en Del Moseeg, hvilket tyder paa, at Egnen har været skovbevokset. Denne Antagelse bekræftes af visse Stednavne her paa Egnen endende paa -lund, -holt og -ved. Lund og Holt skal vel betyde Smaaskov og Ved-Træ. I Bjerrelide betyder »Lide« Bakkehæld. Navnet Bjerre eller Bjerge er vel simpelthen »Bjerget« eller »Ved Bjerget«.

Dallerup Sø, set fra syd

Strækningen op over Højderne og videre ned gennem Skovene til Møgelkjær var anstrengende Kørsel. Dels var Vejene stejle og daarlige, og dels var de sine Steder saa opblødte og lerede, at Mudder satte *sig* i Hjulene og klæbede højt op paa, Støvlerne. Skovvejene ud efter Møgelkjær gav en Ryste- og Stødetur, der fik Oppakningen til at sprænge sine Surringer og hoppe af Cyklerne. Et Par af Spejderne fik her en Belæring om, at halvgjort Arbejde paa dette Omraade ikke jetalen *sig*. Ved en Drejning af Vejen var det lidt af en Oplevelse at se tre store Raadyr staa som forstenede nidt paa Vejen og stirre mod Freds-forstyrreerne, for, efter at være kom-

met *sig* af Overraskelsen, at forsvinde med elegante Spring ind i Tykningen, bort fra Vejen. Møgelkjær, der betyder »Det store Kjær«, er en gammel Herregaard med store Bygninger, der nu benyttes til Statsungdomslejr. Flaget var oppe midt i Gaarden, og Lokalteterne har et Præg af mandlig, kasernemæssig Beboelse.

Herfra gik det over Skjold og Glud til Sønderby. Ved Møgelkjær er man ligesom kommet ned paa Siden af Højdedraget, og for at naa til Byen Skjold maa man arbejde *sig* op paa Ryggen af Bakkerne igen. Bebyggelsen i denne Egn er for en stor Del nye Steder af røde Mursten, med et ens Præg. Det er Udstykninger fra Møgelkjær, flunkende nye Husmandsteder uden det Præg af Patina og Hygge, som Straatag og gammel Træbevoksning giver Gaarde og Steder. Byen Skjold har ingen Tilknytning til Kong Skjold, men Navnet kan vel afledes af, at Stedet ligger ligesom paa et stort, hvælvet Skjold, Afslutningen af den lange Bakkekam, paa hvis Ryg vi har kørt. Byen har en lille, kullet Kirke af Granitsten, der som de fleste Kirker af dette Materiale stammer fra det 12. Aarhundrede, idet man ved, at Teglblænding først blev benyttet her i Landet omkring 1250. Sagnet fortæller, at ved et Markskel, hvor Glud og Skjold Sogne stöder sammen, sidder om Natten Spindekællingen, hvem ingen kan se paa sin Færden ved Nattetid uden at fare vild og miste Sans og Samling,

I Glud gjorde Patruljen et lille Op-

hold ved Søren Knudsens »Hildesheim«, der i og for *sig* nok var værd at gaa lidt nærmere efter i Sømmene, men da Deltagerne begyndte at snakke om Frokost, forceredes Turen til Sønderby, hvor der holdtes tre Kvarters Rast i en Vejgrøft.

Derpaa fortsattes der til Skovene paa *Asnæs*, forbi As Kirk e, hvorom der fortælles, at den er bygget af en Rigmand, som, i Nød paa Havet, lovede at bygge en Kirke, hvis han blev reddet fra Skibbrud. As Kirke er forøvrigt bemærkelsesværdig ved nogle gamle Kalkmalerier, der menes at være nogle af de ældste, som er fundet i danske Kirker.

I Skovene paa Asnæs ligger der en stor Klippeblok, som en Jætte, der havde set *sig* gal pas As Kirke, slyngede i sit Strømpebaand ude fra Endelave efter Kirken. Saaledes forklarede de gamle Stenens Forekomst. Nu ved vi jo, at den er ført hertil fra Norges Fjelde af Istidens Gletchere. En Pige reddede sig engang for en Tyr ved at kravle op paa Stenen. Sigurd Elkjær har benyttet dette Træk i en af sine Bøger, der foregaar her omkring disse Egne. Stenen er 8 m lang, 4 m bred og rager 21/2 m op over Jorden. En af Opgaverne, der blev stillet Spejderne, var at foretage en Bedømmelse af dens Maal, og det er morsomt at se, hvor let saadan en kompakt Masse, der tilmed er lidt uregelmæssig i Formen, snyder øjet,

Sidste Etape, før Hjemturen tiltraadtes fra Barrit, bød ikke paa særlige Overraskelser, men til Gengæld

havde Patruljen nu Vinden stik imod sig, og det blev en haard og forceret Kørsel, da det gjaldt om at naa til Barrit saa tidligt, at et ordentligt Hvil kunde na^as. En vis Træthed sporedes nu, men Patruljen viste sig i Besiddelse af en ukuelig Vilje og Energi. Deltagernes Form og Humør skulde her staa sin Prøve, og den forcerede Slutspurt i Modvind havde deri sin Berettigelse.

Undervejs fik vi et Glimt af P a I sgaard og Barritskov, der begge oprindeligt var gamle Røverreder, hvis Beboere drev Sørøveri i Farvandene. Barritskov skal have samarbejdet med en lignende Røverrede paa Fynssiden.

Under Hvilet fik Deltagerne overladt 5 Minutter hver til deres Beretning om Iagttagelser og Oplevelser paa Turen, og Lederen afgav foruden sin Kritik en Beretning, hvis Hovedpunkter er refereret i det foregaaende, idet han ogsaa nævnede to Bøger, hvoraf han havde faaet en Del af sine Oplysninger, nemlig »Fra Bjerre og Hatting Herreder« af Frands Holm og »Horsens og Omegns Kirker« af Aage Simonsen.

Barrit er ogsaa en af de Byer, hvis Navn man mener kan forklares af, at Egnen har været skovbevokset, idet Stedet tidligere er nævnt som Barwith (with — ved — Skov eller Træ). Det er muligt, at Stednavne som Glud, som vi kom igennem og Sejth er Forvanskninger af en eller anden Sammensætning med "ved".

Fru.